

فختھ جز یشن وارء بلوچستان

آفتاب بلوچ

بلوچستان چے بندات ء جنگانی آماچ بوتگ ئەتتینگ جنگ ء آماچ انت۔ بلوچاں و تی زمین ء رکینگ ء گوں منگولال، پر تیزیاں، ء گوں انگریزاں جنگ کرتگ۔ آہاں دڑمن چے و تی زمین ء په تاچینگ ء لاچار کرتگ آنت ء و تی زمین رکینگ۔ هستین وحداء بلوچ گوں یک غیر اخلاقی دڑمنے ئے دیمپان انت ء و تی زمین ء رکینگ ء سیاسی گمگیری ء سلاہندیں گمگیری کنگ ء انت ء ایش گوں درابر می استان بزاںکه پاکستان ء ھلایپ ء پنچھی آشوب انت که بر جاہ منگ۔ بلوچ سرڈگارہ بازیں جنگ ء تحریک کرتگ، اے بلوچ ء پاکستان ء گوں اولی جنگ نہ انت بلکلیں بلوچ سرجم ء جنگی تحریک بنا نام انت۔ اول جز یشن ء مگر داں فختھ جز یشن ء اے جنگانی وحداء بلوچ است بوتگ انت۔ اے پنچھیں جنگاں بلوچ لستین جنگ ء دیمپان بوتگ ئەتتینگ انگت دیمپان انت۔

ھستین وحداء ھمک مکاں فختھ جز یشن وار جنگ گ ء انت ء بازیں راج فختھ جز یشن وار فسیر ء تاء گوزگ ء انت۔ فختھ جز یشن وار گجام جنگ ء گوش انت ء یک راجے ء سرء آئی ء تاوان پھی انت؟ فرسٹ جز یشن وار ء زمانگ 1648 ء treaty of Westphalia اپد بندات بیت۔ اے منگ نامگ ء بھشت ء یورپ ء دینی جنگ ھلاس کنگ بنت۔ اے جنگ 1618 داں 1648 کساس 30 سال ء داں کیتھوک ء پروٹسٹنٹ فر کھانی میان ء جنزویت۔ اے دینی جنگانی سبب ء 60 لاکھ ء گیش مردم کشگ بیت۔ اے منگ نامگ (معاہدہ) اپد جنگ کنگ ء واک چرچ ء چہ پلگ بیت ء استان ء بادشاہ دیگ بنت۔ فرسٹ جز یشن وار ء زمانگ 1648 داں 1860 ء ہوت انت۔

جز یشن آف ماڈرن وار فسیر ء تھیوری امریکہ ء زانکاراں دیم ء آور تگ، آہانی تاء و لیم ایس لینڈر ء نام او لسرء کیت انت۔ آ امریکہ ء راستیں دست (right hand) ء منو گرے بوتگ۔ اے مرد ء تینگ ھج جنگ ء بہرنہ زر تگ، ایشی ء ابید آ امریکہ ء پاھاز کاری ء بابت ء بازیں نکانے نبشتہ کنت۔ ولیم ایس لینڈر ھماز انکار انت که آئی ء جنگ بازیں دیستگ آت انت ء جنگانی چارء بچار کنگ ء اپد آئی ء جنگ جتا نیں جز یشنان بہر کت۔

جنگانی تاء دو نیں نیمگ ء مردمان وحدے که دیم په دیم بوتگ آنت گڑا آھاں ز ھم ء اسپراں گوں جنگ کرتگ۔ اے جنگ ء رافرسٹ جز یشن وار ء نام دیگ بوتگ۔ فرسٹ جز یشن وار گلیشتر گھس جنگی ء گوں بندوک آنت۔ وحدے که دور دیم ء شست گڑا جتا نیں مکاں و تی جنگانی تاء ء بدلي آورت۔ وحدے که تپنگ ء توپ جوڑ کنگ بوت آنت گڑا مردمان جنگانی تاء تپنگ ء توپ کار مرز کت۔ اے جنگ ء سکینڈ جز یشن وار ء تگ بیت۔ سکینڈ وار ء یک درورے اولی جهانی جنگ (18-1914) انت۔ سکینڈ جز یشن وار فرانسی پئون جء

دیم ء آور تگ۔ ھک ملکاں وحد ء جاور چار ات انت ء آهاناں جنگل پڑ نوک نو کیں جنگی سامان جوڑ کنگ بنائیں۔ ھک ملک ء لوث ھمیش آت کہ آباج بے بارت گڑ آهاناں ٹیکنا لو جی ء نیمگ ء گیش زور دات۔

جنگانی تاء بالیگر اب، جنگل گر اب میڑ ء پڑ نوک کار مرز کنگ ء رواجے دیم ء آیاں بوت۔ ھمیشانی و سیلہ ء میزائل کار مرز کنگ بوت ء میزائلانی و سیلہ ء دوراں داں دوڑ من نشانگ کنگ بوت۔ اے جنگ ء تھر ڈ جز لیشن وار فسیر گوش آنت۔ تھر ڈ جز لیشن وار ء در در دوی جہانی جنگ (1939-1945) ء کور یاء جنگ (1950-1953) انت۔ تھر ڈ جز لیشن وار تھنا لکانی پونج ء میان ء بو تگ۔ جنگانی تاء مردمان بازیں کی مار اتگ ء مردمان یا کہ ملکاں جنگانی تاء د گہ بدی آورت۔ جنگ ء هاتر ء ملک ء پونج ء گوں نان اسٹیٹ ایکٹرانی (Non state actors) کردار بازار زشت دار آنت۔ ڈگنی مردمانی یا کہ ڈگنی ٹولیانی، ناشر کارانی۔ ڈیتھ اسکواڈ ء کردار اوں سک ارزشت داریت۔ نان اسٹیٹ ایکٹر اس چے ابید سفارت کاری، معیشت، پروپیگنڈا ھم ھوار بو تگ آنت۔ اے جنگ ء فور تھ جز لیشن وار گشگ بیت۔ فور تھ جز لیشن وار ء در در سرد جنگ انت کہ سوویت یو نین ء بازیں ملکاں وقی پونج دیم نہ دا تگ بلکیں گوں ھما ملک ء ھما ملک ء ڈگنی مردم کار مرز کر تگ آنت ء جنگ اش کر تگ۔ دوی نیمگ ء امریکہ ء او گاستان ء مجاہدین سپورٹ کر ته انت ء سوویت یو نین ء ھلاپ ء مجاہدین جنگ پرمات آنت۔ او گاستان، عراق ء شام ء انو گیں جنگ فور تھ جز لیشن وار ء در در سرد زور گ بنت۔

فقتھ جز لیشن وار ڈیوڈ ایکس ء 2009 ء امریکی میگزین وار ڈیتھ ء وقی یک نبشتا نکے ء دیم ء آور تگ۔ فقتھ جز لیشن وار ء سر جمیں راج ھوار بنت۔ اے جنگ ء دوڑ من دیم ء نیت ء جنگ نہ کنت۔ فقتھ جز لیشن وار ء دوڑ من وقی سافٹ پاور ء کار مرز کنت۔ فقتھ جز لیشن وار ء بُنگی سلاہ بالیگر اب، ٹینک، ء میزائل نہ آنت بلکیں سفارت کاری، پروکسی، ڈی وی، ریڈیو، رو تاک، رسانکدر، تا مر، ء معیشت ء و سیلہ ء کنگ بیت۔ فقتھ جز لیشن گوں مردمانی زور ء تاکت ء گوں کنگ نہ بیت بلکیں گوں مردمانی سخ ء سماء جنگ انت بزاں کہ فقتھ جز لیشن ء تو ٹیکنا لو جی ء اپہ وقی جیڑہ ء دیم ء ابرئے یا کہ دوڑ من ء نفیسیاتی نادر اہ کن ے گڑا دو ھمینچو جنگ تئی ھک عبیت۔

فقتھ جز لیشن وار ء جتا نیں مردم جتا نیں نام دیت، لہتیں مردم گوش آنت کہ اے hybrid war انت۔ چیا کہ اے جنگ ء باز تک ء پہنات آنت پہنیکہ لہتیں گوش آنت کہ اے regular war انت ء باز یئے گش ایت کہ اے gray war zone انت نوں کس نہ زانت جنگ کجا، چوں بندات بو تگ ء جنگ ء آماج کئے انت ء کئے جنگ ء انت ؟ د گہ لہتیں گوش آنت کہ اے irregular war انت کہ کجا م وحد ء اوں اے جنگ ء تھ ء ھروڑیں پنڈل کار مرز بوت کنت۔

بلوچ سرڈگاره هور تچاری ء گوں اگاں ما بچار ایں گڑا مارا بازیں چیز گندگ ء کاينت کہ آگوں ففتحه جز يشن وار فئير ء بندوک آنت۔ انچو شنکه ففتحه جز يشن وار یک لیکی جنگ ء شنگ بيت۔ آئی ء اندر ره سلاه کہ کار مر ز بنت گڑا آرسانکدر، معیشت، پروپینڈا، ٹوی، ریڈیو، سفارت کاري ء ابید گه بازیں چیز آست آنت۔

بلوچ ء ابر ز دا تگیں سلاه کہ اے جنگ ء اندر ره کار مر ز بوگ ء آنت گڑا یک مز نیں ھدے ء بلوچ ء اتاوان داتگ اش۔ ھمک روچ بلوچ گاره بیگواه بوگ ء آنت ء آھانی ژانگولیں لاش ماں گیا بان ء ویرانگ ء چغل دیگ بنت، اے درگت ء در سانکدر بیلک آوث آنت۔ تن وحدی هزار ای هساب ء بلوچ نور بر، سیاسی ء اجتماعی بساک، چک ء زالبول چو شنکه زرینہ مری گوں شیر مچیں چکے ء اوار جنگ یاکہ پیر ء کماش سالانی سال انگت بیگواه آنت۔ بلے رسانکدر یا ھماڈ گی مردم کہ استان ء په وقی کار مر ز کنگ ء زر تگ آنت، آکاينت ء گوش انت کہ بلوچ مسنگ نه آنت بلکیں بلوچ دھئی، او گانستان ء ایران ء شنگ آنت۔ دھئی ء پکیشکه شنگ آنت کہ اودء بلوچ ء جنگ ء مالی کمک کن آنت، او گانستان ء ایران ء پکیشکه شنگ آنت کہ اودء جنگی ھیکاری ء در بر آنت۔ نوں مارا سر پد بوگی انت کہ ھمے ففتحه جز يشن ء یک سلاہ ہے کہ منے سرء کار مر ز کنگ بوگ ء انت گڑا آرسانکدر ء اندر ره پاکستانی کارند گانی بیانیہ تالان کنوک آنت، پاکستان ء سر جمیں اھواکار آنت، رو تakanی شونکار آنت کہ اے بیانیہ ء ھمک پڑھ دنیا ء ھمک پلٹ فارم ء شنگ ء تالان کنگ ء آنت۔

بلوچ ء ھمک بسگ ء بکر داں پیر ء ورناھاں در بیاگڑا درست نفیتی هساب ء نادراہی آنت یاکہ ھامہلوک کہ ڈن ء پیسر ء جنگ ء ھک ء بوتگ وحدے کہ ریاستی ردیں بیانیہ ء گند آنت گڑا دپروشی ء آماج بوان آنت۔ ایشی ء مسٹریں جیڑہ ھمیش آنت کہ ما انگہ سر پد نہ ایں کہ ما ففتحه جز يشن وار فئير ء میان ء جنرگ ء ایں۔ اے جنگ لس مہلوک ء سچ ء سماء گوں جنگ کنگ بيت۔ ھمے سبب ء بلوچستان ء بازیں ھند ء دمگاں کسانا لیں چک داں پیر ء کماش و تکشی ء در بچ بر جا منگ۔

رسانکدر ء و سیلہ ء ھمک بلوچ زالبول یاکہ بچک بیلک میل کنگ بوگ ء آنت ء ھمے مردمان اے جیڑہ ء تو جیل و تکشی پھم اتگ، چو شنکه گیشکور ء انجمہ ء کیس انت ء کچ چاکر یا دگہ بازیں مردمان کہ انگت روپورٹ نہ بوتگ آنت۔ دومی نیمگ ء گشندہ ٹولی ء بلوچ ء را بازیں تاوان داتگ ء انگت داں دیگ ء آنت۔ گشندہ ٹولی ھا ھندی مردم آنت کہ پہ ء لاچ کار کنگ ء آنت ء استان ء کارال ارزان کنگ ء آنت۔ گشندہ ٹولی ء سبب ء بلوچ ء بلوچ ء دست ء کشتد ء کوش ء پالیسی ء سرء ریاستی ادارہ ء کار بند آنت۔ بلوچ سرڈگار چہ ابر می و سائلان پڑا نت ء گلیں و سائلان چہ ابید بلوچ ء دو وحدے نان ء شوہاز اوں ازاۓ۔ سیمسری کاروبار بہ بیت ء یاکہ دریاوردی ہر کجام ریاست ء لٹ ء کٹلی دیمپان آنت۔ وحدے کہ چک رسوائی ڈیزیل ء نیل چہ سیمسرال کارایت بلے پاھے استان ء ادارہ آھاں چہ زر گرگ آنت یاکہ کاروباری مہلوک ء جنگ ء شنگ ء اوں چک ء پد نہ بنت۔ دومی دیم ء ھمے ڈیزیل ء تیل جیکب آباد ء پاکستان ء ایڈگہ شہراں رو آنت ء گڑا اودء آئی ء وقی کاروباری مہلوک چھوڑیں جنجاں ء آماج نہ بیت۔ سیمسر ء چوشیں بازیں بلوچ بوتگ آنت کہ لوگ ء سلامت ء

شُنگ آنت بلے واتری ئآھانی جون لوگ ئے سربوگ آنت؛ په درور مند اچہ شعیب بلوچ، کچھ اچہ فضل بلوچ ئے کیس مئے دیکھ آنت۔ اداة پداوگی مردم زرگ ئٹوکن آهانی دست ئداتگ آنت که پدابلوچ و ت ماں و ت ئجیڑھانی آماچ بہ بت، ایش ئے پاڈگ پداستان ئرسگ ئے آنت پر چاکه اے و ت ماں و تی جنگ ئچوپ ئے بلوچ ئے چکھینی بوگ آنت۔

اے درست ففته جز لیشن وار ئے سلاہ آنت که بلوچ ئے سر ئے کار مرز کنگ بوگ آنت۔ بازیں بلوچ نو در بر لس ففته جز لیش وار ئے سر پد نه آنت، ہے سبب آنت کہ آزانگ ئنه آنت کہ جیڑھ ئے جند پچی اینت ئایش ئے تو جیل چون کنگ بہ بت؟ اے جیڑھ ئے کاوٹر کنگ ئے نو در بر گل (تتنظيم) ئسیاسی پارٹی و تی زمہ واری ئے پیلو بہ کن آنت ئھمک لس بلوچ ئراۓ جیڑھ ئے سر ئے سر پد بہ دینت۔ وحدے کہ استان رسانکدر ئپروپیگنڈا و سیلہ جوڑ کنت ئجھد ئپروش دیگ ئھاتر و تی شپ ئروچاں دنت گڑاۓ بابت ئماکل بلوچ رسانکدر و سیلہ ئے استان ئپروپیگنڈا ہاں پہ کاوٹر پالیسی جوڑ بہ کنیں ئآئی ئراشکست ئدیمپاں بہ کنیں۔ ھمک نو در بر سو شل میڈیا یاء بنکی کاراں سر پد بہ بت دانکہ استان آئی ئرا آئی کینڈی (eye-candy) ئجال ئاندر ئے گپت کت مہ کنت۔